

Dopisi.

Iz Ljutomera. (Razstava za govejo živino). Letos na den 9. septembra bomo imeli četrto razstavo za govejo živino za naš okraj na občinskem travniku pri Ljutomeru. Premirano bode: 6 bikov, 7 krav, 7 eno- in dvehletnih telic in 10 telet. Naznanila se sprejemajo pri gospodarski podružnici, tudi pri gg. J. Kukovci, M. Zemljíči in Iv. Strasserji v Ljutomeru. Na Male meše den bode konjska dirka na Cvenu in 7. septembra premiranje konj v Ljutomeru.

Iz Cvena. (Nova šola) se kmalu začne pri nas zidati in sicer za Cven, Moto in Krapje. To bode velika dobrota za nas in za našo deco, ki je dozdej morala hoditi poldrugo ali celo dve uri daleč v Ljutomer, posebno za neugodnega vremena; mi pa bomo imeli to dobro, da znamo deco tudi porabiti doma za delo, ker je šola blizu. Stavišče je jako prilično na suhem in zdravem kraju, kar vsak pripozna, kdor ga je videl. Želimo toraj naši novi šoli prav dobrega uspeha. Vendar pa se še le najdejo v naši sredini nekateri nezadovoljneži; toda upamo, da se vse na mirnem poravnava.

Od sv. Mihela pri Šoštanji. (Letina, farna cerkev, organisti). Pri nas nam letina dobro obeta, čeravno na večih krajih je že toča hudo klestila. Pri nas hvala Bogu je še letos nismo dobili in se dobre letine nadejamo, da bi se mi ubogi kmeti, ki smo z davki in z dolgi preobloženi, malo pomagali. Tudi našo farno cerkev smo lepo olupšali: V nji smo nov dragi tlak položili, ter jo znotraj in zunaj vso pobelili. Pa samo nekaj nam še manjka, pri cerkveni godbi smo čisto slabi, ker že dolgo nismo nobenega izobraženega organista imeli, da bi razumel, kakšna da je cerkvena godba in kakšna da bi morala biti. Eden je bil dve leti pri nas in druga v cerkvi igral ni, kakor tiste v cerkvi nespodobne gorjanske poskakovalke. Ko bi še le bil kaj znal, pa ne več ko kake tri dur glase: C dur, g septim.-akord, pa nazaj v c dur, tudi tri-lerje je igral pa kako? S prstom je potegnul po klavijaturi, to so bile vse njegove preludije in modulacije. Zdaj imamo drugega, ki je bil učitelj, pa je učiteljsko breme odložil. Nadejamo se, da je bolj izobražen in da bo v cerkvi za božjo čast igral, ne pa tistim ustrezal, ki bi se radi v cerkvi naplesali.

Fr. H.

Od sv. Trojice v slov. goricah. (Zlata sv. meša). 2. avgust je itak že vesel in živahen den pri sv. Trojici; kajti obhajamo spomin popolnoma odpustkov od „Porcijunkule“, ktere je sv. Frančišk serafimski leta 1221, v cerkvi Marije angeljske od Jezusa samega sprosil in dobil za vse tiste, ki se svojih grehov zgrivano spovejo in cerkev frančiškanov obiščejo in tam po namenu sv. Očeta nekoliko molijo. Ni toraj nič novega, ako mi ta den štejem na tisuče vernih, ki se k spovednicam in k mizi božji tlačijo. Ali letos je se

temu veselemu obhajanju pridružilo še posebno veselje in slovesnost, ki je le redka. Č. g. Franc Vras, duhoven v pokoji, obhajal je svojo zlato sv. mešo. Rojen 2. dec. 1805, toraj ga že lepo števílo let tlači, vendar je pri sv. daritvi prepeval krepko, da si nihče mislil ne bi, da jubilent poje. Ob $\frac{1}{2}$ 10. uri, je bila pridiga, v kateri je župnik č. g. Jožef Golinar, na kratko razložil, kako se mora duhoven častiti, ne samo ko je pri altarji, temuč tudi zunaj cerkve, in da je vsak nesrečen, ki tega ne stori; res primerno zdajnemu času. Med sv. mešo smo prepevali in odgovarjali latinski, po postavah sv. cerkve. Čč. gg. duhovnov bilo je vseh skupaj 31, mej njimi preč. častni korar, in dekan pri sv. Lenartu v Slov. gor., g. Jurij Tutek, in slavni naš rojak, ter velikodušni dobrotnik dijaškega semenišča v Mariboru, konzistorijalni svetovalec, č. g. Dr. Jožef Muršec, iz Gračca, ki je sam že od lani zlatomešnik, in rojen pri sv. Bolfanku, kakor naš č. g. jubilent. Bog njima daj še več let preživeti v zdravji in zadovoljnosti!

P. Miklavž.

Od Ilja pri Velenji. (Schulverein.) Kakor se je v „Slov. Gosp.“ št. 30 čitalo, dobil je naš učitelj g. Kunstič od nemškega „Schulvereina“ 30 fl., da bi naj našo slovensko deco germaniziral. To je omilovanja vredno. Ko bi mu Slovenci dali 30 srebrnikov, ali bi hotel zopet vleči na slovensko stran? Verojetno se nam zdi! Kaj pa zamore iz tega slediti? Popolna demoralizacija učiteljstva. V tem hipu, ko je učitelj od jedne ali druge stranke v ta namen denar prejel, da bi se postavnemu učnemu črtežu izneveril, je v prvi vrsti brez značajnosti, katera bi pri njem, kot ogojtelji mladine, morala čista biti kakor kristal, v drugej vrsti pa je oskrnil šolsko postavo od cesarja samega potrjeno. V privatnem življenji ni nihče komu za svoje ravnanje odgovoren, dokler se to v postavnej meji vrši, akopram bi vsakega dolžnost bila vsigdar i vsestransko svojega kruhodalca podpirati. A v javnem življenji je to vendar le drugače. Šola je za omiko dece vstvarjena; vlada imenuje učitelja in ta je zopet vladi za svoje mu po postavi določeno delovanje odgovoren. Tu se mi vriva vprašanje, bode li vlada trpela, da sme učiteljstvo tudi še od neke druge hujskovalne stranke plačila sprejemati ter namenom te stranke služiti postavu pa brezpogojno prelami? Kaj naši gospodje poslanci k temu poročajo?

—k.

Iz Koroškega. (Razne novosti.) Deželne vlade predsednik potuje po slovenskem Koroškem. — Sviti cesar so po toči poškodovanim darovali v Hodišči 1000 fl., v Vetrinji 500 fl. in za stavljenje nove šole v Malestiku 200 fl. Bog plati blagodušnemu vladarju, pruski cesar in kralj ne dela takšnih dobrot, še niti podobne prošnje mu ne smejo predložiti. Do sedaj je pošta za Železno Kaplo bila imenovana „Kappel bei Eberndorf“, to je „Kapla pri Doberlivasi“. Znaprej dobi ime:

„Eisenkappel“, t. j. Železna kapla. Nesramno zoper Slovence ščujeta dva nemško liberalna lista. Prvi se glasi: „Freie Stimmen“, drugemu je ime: „Süddeutsche-Post“. Obadva ne moreta prehoviti, kako dobro bode Slovence, kedar bodo pomemčeni, to je kedar jih več ne bo. Volk v ovčjih oblačilih! — Veliki posestniki so izvolili v deželni zbor 2 liberalca. Ta volitev je od prejšnjih veliko boljša, ker so konservativci vsaj kandidata postavili, namreč barona Reyerja in grofa Stokerta. Začetek je storjen. Dež je zrak razhladil in višje planine debel sneg pokrnil.

Iz Ormoškega okraja. (Okrajni šolski svet) je sestavljen. Zraven gospodov Šmidlna, Kmetiča, Čuleka, Dirmajerja in Robiča ima glas č. g. Šporn in g. Kosi. Pričakujemo in se nađejamo, da se ne bo dal zlorabiti brezsravnim nakanam nemške in nemškutarske ormoške družali proti našim narodnim učiteljem. Zlasti je želeli, da pri Svetinjah pusti dosedanjega narodnega učitelja g. Freiensfelda. Čul sem uže več narodnjakov se pritoževati, da so bili po krčmah od nestrpljivih ormoških nemčurjev žaljeni. Poprek je društveno življenje v Ormoži jako neprijetno. Odkar je bil g. Kada odstranjen, se išče pri vsakej priliki nad svojimi nasprotniki narodnjaki maščevati. Kot najhujša ščunarja pa se odlikujeta dva uradnika dopisnika v „Cillier“ in „Marburger Zeitung“. Eden izmed teh dveh ščunarjev, nek mlad hudomušen človek, psuje po krčmah na duhovnike in sedanj „popovsko“ vlado, da je kaj. Nezreli mladič bi naj pomnil, da bi znal s svojim ščuvanjem in psovanjem na koga naleteti, kteremu se nebi tako iz lehka več izmuzniti mogel.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Svitli cesar so potovanje zgotovili ter došli nazaj v svoje poletno bivališče, v prijetni Ischl. Predarlske in Tirolske vrle katoličane in konservativce so močno razveselili in pohvalno nagovarjali škofo, duhovnike, društva, poslance, predstojnike itd. Sedaj prvokrat so cesar očitno odobrili in pohvalili konservativna društva in delovanje katoliške duhovščine v konservativnem smislu. Liberalni listi se nad tem toliko bridkeje jezijo, ker se ne upajo zavoljo strahu pred državnim pravdnikom svojega žolča javno razlivati. O tej reči spregovorimo prihodnjič podrobneje. — Nesreča Čehov, kojim je narodno gledališče ogenj pokončal, je razburjenost na Českem nekoliko potlačila, tudi Nemci podpisujejo denarjev. Cesarjevič Rudolf je za se in za suprugo poslal 5000 fl. To bo Čehi močno tolažilo. — Liberalci so od svojega vodje dr. Herbsta pričakovali zveličavnih besed, ko je najavil, do bode pred volilce svoje stopil in jim poročal o svojem delovanju v državnem zboru. Toda sedaj so še huje srditi na njega, ker jim je samo nauk dal, naj ne zametujejo vsega,

kar od ministra Taaffeja pride, ampak kar je dobrega, naj tudi sprejmejo. To se reče: bodimo zanaprej bolje pametni, kakor smo bili. — Minister Taaffe namerava našej stranki pomagati v zbornici gosposke do večine. Kedar je to storjeno, potem bodo naši poslanci lahko več dobrega storili za svoje volilce. — Nemški liberalci v deželnem odboru štajerskem hočejo učiteljem plače skrbiti, kar je te jako iznemirilo. — V Mariboru je volitev za deželni zbor razpisana pa nihče se ne briga veliko za njo. — Na Hrvatskem vlada preganja uradnike in profesorje, kateri držijo z neodvisno narodno stranko; dr. Vrbančič in dr. Vojnovič sta odstavljena od profesure na vseučilišči. Zagrebski novi župan, dr. Hoffmann, ni sprejel izvolitve. Magjarski minister Trefort je v Szala-Egerzegu svojim volilcem razlagal, kako strogo bode tirjal, da se vsa šolarska deca ogerska nauči magjarski ter da hoče podpirati stavljenje železnice iz Siska v Karlovec. Oggerski učitelji imajo v Budimpešti velik zbor; katoliški dostojanstveniki se bojijo za verski značaj katoliških šol. V Hercegovini je trebalo v južnih okrajih sedaj oklicati hitri sod. Po Erdeljskem in Oggerskem potujejo rumunski rogovileži, ki pravijo, da pride kmalu rumunski kralj in zasede vso deželo globoko v Oggersko, ker prebivajo ondi Rumuni. To imajo sedaj Magjari za svojo kruto zatirovanje rumunske narodnosti! Slovaška in srbska nčea se mladeže in osnovala književno-politično društvo: slovaško in srbsko omladino.

Vnanje države. Zopet se razmere med državami in narodi tako temni in mešajo, da povsod na vse kriplje za novo orožje davke povzvišujejo. Tudi so vlade tako sumljive, da nobena drugej prav ne zaupa, a vkljub temu vsaka hlastno išče zaveznikov. Bismark se je zvezal vsaj za nekoliko z nami. Sedaj se nam ponujajo še Italijani. Francozi tavajo simo tamo in se pisano gledajo z Italijani, Nemci in Angleži. Rusi pa mirno gledajo, kaj bo iz tega, zlasti če se zavoljo turške zapuščine zgrabijo. Mnogi tudi ugibljejo, kaj neki pomeni potovanje našega cesarja v južno Nemčijo in to, da hoče italijanski kralj Umberto priti našega in nemškega cesarja obiskovat? Nekaj se gotovo plete. Slišati je iz poročil v italijanskih listih, da bi Avstrija naj zasedla dežele do Soluna, a Lahom prepustila Albanijo, ali južni Tirol, Trst z Gorico, prusko-nemškemu cesarju pa nemški Tirol, Salcburg, gorju Avstrijo in nemški del Česke? Bismark bi pa v tem slučaju dal Francozom Alzacijo in Loreno nazaj, če bi smel še Švicarsko pogoltnoti? Sploh tako, kakor, je ne ostane v Evropi več dolgo. Stojimo pred velikimi premembami, morebiti pred strašnimi vojskami in če rečeno pomislimo, potem lahko uganemo, kaj pomeni potovanje v Predarlskem, T i r o l s k e m i. t. d. Bog varuj Avstrijo! — V Nemčiji pripravljajo se na nove volitve. Bismark paha liberalce od sebe in se bliža kon-